

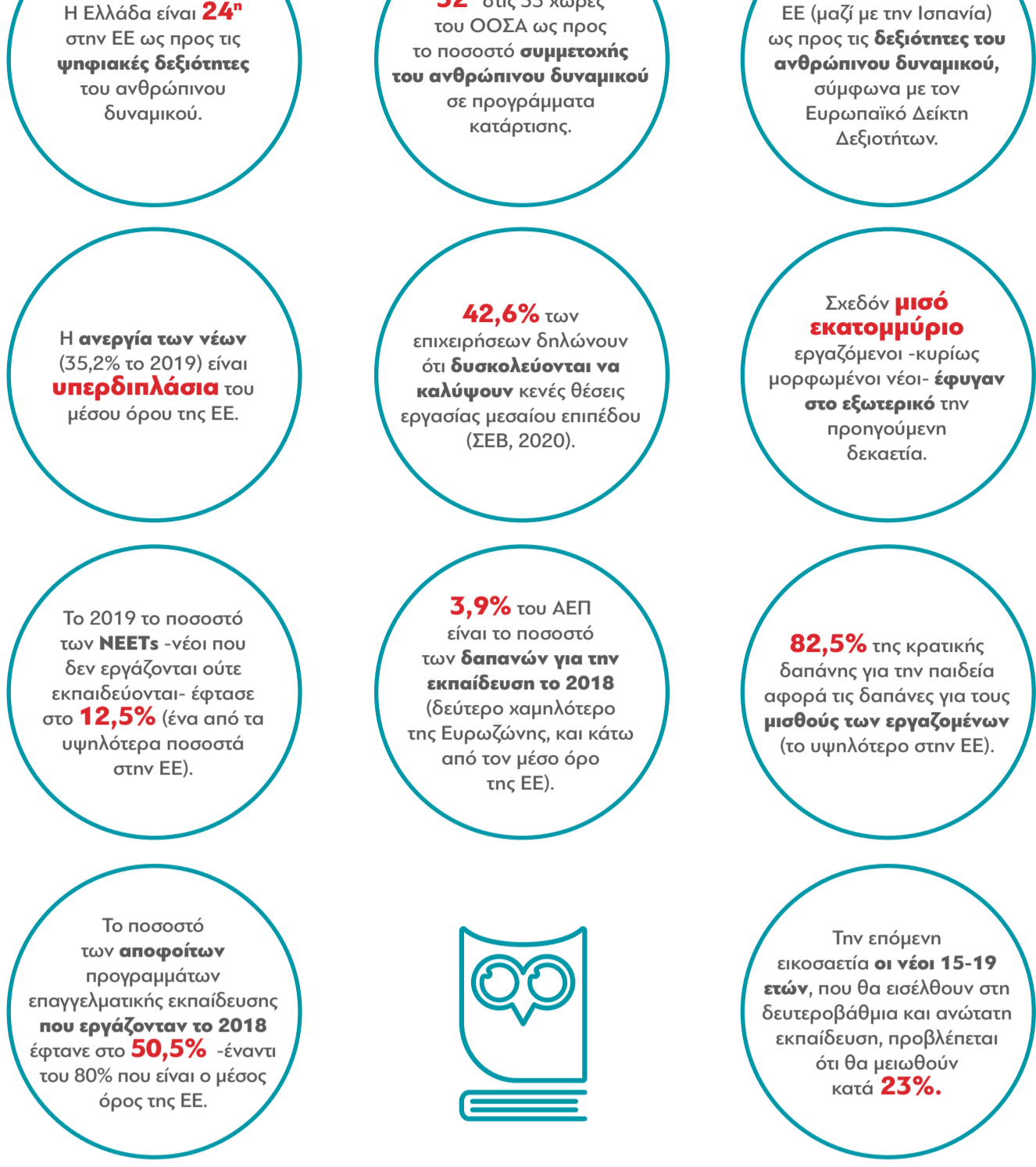
Η Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση Στην Ελλάδα

Η νέα έρευνα της διαNEOσις περιγράφει τον τρόπο λειτουργίας του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στη χώρα μας, αναδεικνύει τα προβλήματα και τις δυσλειτουργίες και προτείνει συγκεκριμένες λύσεις.

Πώς εκπαιδεύονται οι Έλληνες νέοι σε τεχνικά επαγγέλματα; Μπορούν να αποκτήσουν τις δεξιότητες που χρειάζεται η σύγχρονη αγορά εργασίας; Πώς λειτουργεί το σύστημα της επαγγελματικής εκπαίδευσης σήμερα στη χώρα μας, και τι πρέπει να αλλάξει;

Μια ομάδα ερευνητών, υπό τον συντονισμό του καθηγητή του Πανεπιστημίου Πειραιώς **Μιλτιάδη Νεκτάριου**, εκπόνησε μια εκτενή μελέτη **για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK)**. Η έρευνα περιγράφει πώς λειτουργεί το σύστημα EEK στη χώρα μας, αναλύει και τα αντίστοιχα συστήματα που διαθέτουν τέσσερις άλλες χώρες, επισημαίνει τα προβλήματα και τις λύσεις, και προτείνει μια σειρά από 16 λύσεις για την καλύτερη αντιμετώπισή τους.

Ποια είναι η κατάσταση στη χώρα μας;

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στην Ελλάδα παρέχεται από:

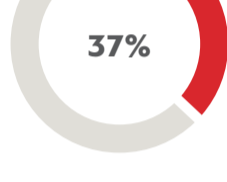
Στην Ελλάδα, η **διακυβέρνηση των δομών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης** γίνεται από μια περίπλοκη δομή διευθύνσεων, συμβουλίων, επιτροπών και οργάνων, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, υπό την επίβλεψη της **Γενικής Γραμματείας Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας** (ΓΓΕΕΚΔΒΜΝ).

Οι Έλληνες νέοι δεν προτιμούν την τεχνική εκπαίδευση:

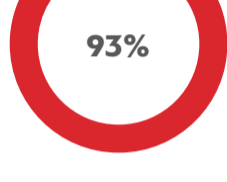
Μόνο **1 στους 3** μαθητές επιλέγουν να πάνε σε κάποιο ΕΠΑΛ στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Μόνο

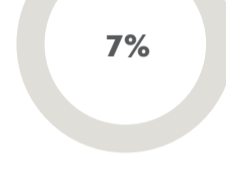
των μαθητών στα ΕΠΑΛ είναι κορίτσια.

Μόνο

των μαθητών επιλέγουν τα ΕΠΑΛ από τις άλλες δομές ενδοσχολικής κατάρτισης.

Μόνο

πηγαίνει στα ΕΠΑΣ Μαθητείας (στην ΕΕ το ποσοστό που επιλέγει μια μορφή μαθητείας φτάνει το 70%).

Επαγγελματικά Λύκεια (ΕΠΑΛ)

Σήμερα λειτουργούν **408 ΕΠΑΛ** (με **108.244** μαθητές που εκπαιδεύονται σε **35** ειδικότητες).

Το ποσοστό εγκατάλειψης στα ΕΠΑΛ είναι σχεδόν **εφταπλάσιο** από το ποσοστό εγκατάλειψης στα Γενικά Λύκεια (**11%** έναντι **1,6%**).

Μεταλυκειακά Έτη - Τάξεις Μαθητείας

Το σχολικό έτος 2018-2019 φοίτησαν **3.695** μαθητές.

35,5% των μαθητών που εγγράφονται στα Μεταλυκειακά Έτη - Τάξεις Μαθητείας δεν φοιτούν τελικά -πολλοί μαθητές γράφονται επειδή η εγγραφή εξασφαλίζει αναβολή στράτευσης.

50 ΕΠΑΣ Μαθητείας του ΟΑΕΔ

Στο τρέχον έτος (2022-2023) **6.460** μαθητές φοιτούν στα ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ και τις συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.

Οι μαθητές αυτοί καταρτίζονται σε **43** διαφορετικές ειδικότητες.

Στην Ελλάδα λειτουργούν επίσης:

6 προγράμματα διετούς φοίτησης ΕΠΑΣ Μαθητείας στον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό "ΔΗΜΗΤΡΑ".

Οι Επαγγελματικές Σχολές Κατάρτισης (ΕΣΚ) **που είναι διετούς φοίτησης**.

Τα **ΙΕΚ**, που παρέχουν κατάρτιση σε αποφοίτους των Γενικών Λυκείων και των ΕΠΑΛ.

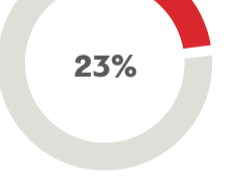
Τι συμβαίνει μετά την αποφοίτηση από αυτά τα προγράμματα:

- Ορισμένοι απόφοιτοι προχωρούν σε περαιτέρω σπουδές, συνήθως σε ΑΕΙ.
- Άλλοι αποκτούν πιστοποίηση μέσω των εξετάσεων του ΕΟΠΠΕΠ και έτσι το δικαίωμα άσκησης του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Όσοι:

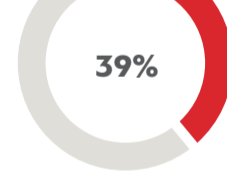
Σύμφωνα με την ανάλυση των δεδομένων από το σύστημα ΕΡΓΑΝΑ, από τους **30.885** μαθητές που αποφοίτησαν στο διάστημα **2015-2020** από **Τάξη Μαθητείας** των ΕΠΑΛ, από ΕΠΑΣ του ΟΑΕΔ, από ΙΕΚ, και από ΣΕΚ (που έχουν καταργηθεί πλέον):

Μόνο

των αποφοίτων αυτών των δομών εργάζονταν **6 μήνες** μετά την αποφοίτησή τους (αυτό εν μέρει μπορεί να εξηγείται λόγω στράτευσης των αρρένων αποφοίτων).

Μόνο

των αποφοίτων εργάζονταν **12 μήνες** μετά.

Μόνο

των αποφοίτων εργάζονταν **18 μήνες** μετά.

Μεμονωμένες δράσεις με καλά αποτελέσματα

Παράδειγμα 1: Πρόγραμμα κατάρτισης στις Επαγγελματικές Σχολές (ΕΠΑΣ) για τρεις ειδικότερες τεχνικών που χρειάζονται για τη συντήρηση του σιδηροδρομικού δικτύου.

- Υλοποιήθηκε **την πενταετία 2013-2018**.
- Φοίτησαν **120** μαθητές.
- Σχεδιάστηκε από τον ΟΑΕΔ και την Κεντρική Ένωση Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων της Γερμανίας.
- Χρηματοδοτήθηκε από τον ΟΑΕΔ και το Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας της Γερμανίας.
- Πάνω από το **60%** των αποφοίτων έπιασαν δουλειά στην ΕΕΣΣΤΥ, μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος.

Παράδειγμα 2: Δύο πειραματικές σχολές επαγγελματικής κατάρτισης του ΟΑΕΔ στο Καλαμάκι Αττικής και στο Ηράκλειο Κρήτης σε ειδικότητες σχετικές με την τουριστική βιομηχανία.

- Υλοποιήθηκε στο διάστημα 2014-2017.
- Εκπαίδευσε **143** μαθητές.
- Έγινε σε συνεργασία με το Ελληνογερμανικό Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο και την DEKRA Academie.
- Τέσσερα χρόνια μετά, το **97%** των αποφοίτων αυτών των προγραμμάτων εργάζονταν σε επαγγέλματα συναφή με αυτά που σπούδασαν.

16 προτάσεις για τον επανασχεδιασμό της δευτεροβάθμιας επαγγελματικής και τεχνικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα

- Πρόταση 1:** Αποκέντρωση των δομών διακυβέρνησης της EEK.
- Πρόταση 2:** Αξιολόγηση και κωδικοποίησης της υφιστάμενης νομοθεσίας, ώστε η EEK να ρυθμίζεται από ενιαίο θεσμικό πλαίσιο.
- Πρόταση 3:** Αύξηση των οικονομικών πόρων που επενδύονται στην EEK.
- Πρόταση 4:** Αναβάθμιση της ποιότητας των σπουδών στην υποχρεωτική εκπαίδευση.
- Πρόταση 5:** Αναβάθμιση των σπουδών EEK, αύξηση της ελκυστικότητας και της κοινωνικής αποδοχής της, και ανατροπή των υφιστάμενων στερεοτύπων.
- Πρόταση 6:** Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδιασμού της EEK και εκσυγχρονισμός του τομέα.
- Πρόταση 7:** Μείωση της σχολικής διαρροής με την εφαρμογή πολιτικών πρόληψης, παρέμβασης και αποκατάστασης.
- Πρόταση 8:** Ίση συμμετοχή των δύο φύλων στην EEK με εξειδικευμένο τμήμα παρέμβασης που θα απευθύνεται σε κορίτσια.
- Πρόταση 9:** Επανασχεδιασμός και επέκταση του θεσμού της μαθητείας.
- Πρόταση 10:** Επανεξέταση της λειτουργίας του θεσμού του Μεταλυκειακού Έτους – Τάξη Μαθητείας.
- Πρόταση 11:** Αναπροσαρμογή των κριτηρίων πρόσληψης και συνεχής επιμόρφωση του εκπαιδευτικού προσωπικού για τα μαθήματα ειδικότητας.
- Πρόταση 12:** Επανασχεδιασμός Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΣΕΠ).
- Πρόταση 13:** Σχεδιασμός και εφαρμογή εξειδικευμένων πολιτικών για την αύξηση της απασχόλησης των νέων 20-24 ετών.
- Πρόταση 14:** Επανασχεδιασμός της λειτουργίας των ΕΠΑΛ.
- Πρόταση 15:** Προσδιορισμός των ειδικοτήτων της EEK ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, τη γεωγραφική κατανομή, τη βαθμίδα κατάρτισης, τις εκπαιδευτικές δομές και τους φορείς κατάρτισης.
- Πρόταση 16:** Επανεξέταση της αντιστοίχισης των εκπαιδευτικών διαδρομών EEK με την εφαρμογή των οριζώντων κριτηρίων στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επαγγελματικών Προσόντων.